

Nummer 2021/79

datum raadsvergadering	:	23-12-2021
onderwerp	:	Instellen gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit Ouder-Amstel 2022
portefeuillehouder	:	B. de Reijke
datum raadsvoorstel	:	10-11-2021

Samenvatting

De taken en bevoegdheden van de huidige monumenten- en welstandscommissies vervallen van rechtswege bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Ter continuering van de advisering moet de gemeente vóór het inwerking treden van de Omgevingswet een nieuwe gemeentelijke adviescommissie instellen. Door de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie nu vast te stellen, wordt een goede overgang gegarandeerd. De raad wordt daarom verzocht de verordening op de gemeentelijke adviescommissie vast te stellen.

Wat is de juridische grondslag?

De wettelijke taak van de commissie Ruimtelijke Kwaliteit is het uitbrengen van advies over vergunningaanvragen met betrekking tot rijksmonumenten (uitgezonderd archeologische rijksmonumenten, zie artikel 17.9 van de Omgevingswet) en over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een andere activiteit, in door de raad aangewezen gevallen of als het college van B&W daartoe aanleiding ziet.

Het college kan de commissie advies vragen over het ontwikkelen van beleid (artikel 17.9, tweede lid, in samenhang met artikel 16.15, tweede lid, van de wet en artikel 4.22 van het Omgevingsbesluit). Voorts zijn er wettelijke voorschriften die betrekking hebben op de samenstelling en de benoeming van de commissie en over de wijze waarop de adviezen tot stand komen (artikel 17.7-17.9 van de Omgevingswet).

Wat is de voorgeschiedenis?

Op 1 juli 2022 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet verandert de wettelijke bepalingen met betrekking tot de kwaliteitsadvisering voor gebouwen in de fysieke leefomgeving. In de huidige situatie is binnen onze gemeente sprake van één adviescommissies, de Welstandcommissies.

Onder de Omgevingswet moeten alle gemeenten met gebouwde of aangelegde rijksmonumenten één gemeentelijke adviescommissie instellen, die minimaal adviseert over aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit. De gemeenteraad kan daarnaast aangeven bij welke activiteiten, die in het omgevingsplan worden genoemd, (verplicht) advies gevraagd moet worden.

De Omgevingswet vereist dat de leden van de gemeentelijke adviescommissie worden benoemd door de gemeenteraad. De gemeente mag verder zelf bepalen of zij het wenselijk vindt dat de gemeentelijke adviescommissie over meerdere zaken advies uitbrengt, bijvoorbeeld over het uiterlijk van bouwwerken. Om goed voorbereid te zijn op de overgang naar de Omgevingswet moet de gemeente voldoen aan de minimumvereisten voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Waarom dit raadsvoorstel?

De nieuwe verordening (zie bijlage 1 en 2) is zoveel mogelijk een beleidsneutrale omzetting van de huidige situatie, gebaseerd op de bepalingen over de adviescommissie(s) in de Bouwverordening en de Erfgoedverordening.

De nieuwe verordening volgt verder de Modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in samenwerking met de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit (FRK) en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) op. Kern daarvan is dat de bestaande adviescolleges en eventuele andere adviseurs op het gebied van de omgevingskwaliteit in één samenhangend adviesstelsel worden opgenomen.

De wet biedt de gemeente een kans om in het omgevingsplan te zorgen voor een betere en meer integrale inbedding en aansluiting van aspecten van omgevingskwaliteit, zoals het uiterlijk van bouwwerken, het behoud van cultuurhistorische waarden, de identiteit van gebieden en de kwaliteit van het landschap.

Het streven naar een goede omgevingskwaliteit moet worden gezien in samenhang met de andere doelen van de wet en andere aspecten van de fysieke leefomgeving. Om deze doelen te bereiken is het van belang dat de advisering door de commissie niet wordt beperkt tot ingrepen aan beschermde monumenten en het uiterlijk van bouwwerken.

Wat gaan we doen?

Het vaststellen van de Verordening Gemeentelijke adviescommissie, waarbij deze zoveel mogelijk beleidsneutraal is omgezet en gebaseerd is op de modelverordening van de VNG.

Wat is het maatschappelijke effect?

De verordening draagt bij aan de zorgplicht van de gemeente voor een gezonde, veilige leefomgeving met een goede omgevingskwaliteit. Het beoogde maatschappelijke effect is een goede omgevingskwaliteit. Daarbij gaat het om het belang van aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap.

Ook draagt de verordening bij aan de mogelijkheid om een initiatief op basis van integraal beleid te beoordelen. Hoe opener en uitnodigender de kaders en regels zijn, hoe meer behoefte er is aan interpretatie bij concrete ruimtelijke activiteiten. Bij interpretatieruimte is een zorgvuldige en deskundige motivering van de kant van de gemeente onontbeerlijk.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Het is mogelijk om de adviestaken niet in één commissie onder te brengen maar in meerdere commissies of bij externe adviesorganen, waarbij de wettelijke gemeentelijke adviescommissie alleen de verplichte monumententaak uitvoert. Hiervoor is niet gekozen omdat het niet in de geest is van de Omgevingswet en de hieruit voortvloeiende handreikingen van de VNG.

Ook is het mogelijk om de inzet en advisering door de commissie te beperken tot de laatste fase van het proces, namelijk de beoordeling van vergunningaanvragen. Hier is niet voor gekozen omdat dan de constructieve, vroege advisering door onafhankelijk deskundigen in de fase van opgaveformulering en ontwerpproces, bijvoorbeeld aan de Omgevingstafel of in kwaliteitsteams, niet is geregeld.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Het overzetten van het bestaande adviesstelsel naar het regime onder de nieuwe wet levert naar verwachting geen toename op van de lasten voor de burger en de gemeentelijke overheid.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Er is geen bijzondere communicatie nodig omdat de werkwijze niet direct zal veranderen. In de verordening is opgenomen dat het door de commissie op te stellen Reglement van Orde zal worden gepubliceerd op de website van de gemeente.

Op termijn is het van belang om initiatiefnemers te wijzen op de mogelijkheid om vroeg en breed advies te krijgen van de commissie.

Wat is het vervolg?

Nadat de raad heeft besloten, zal met de bestaande adviescommissies worden toegewerkt naar de omzetting in een adviescommissie Omgevingswet.

Hoe monitoren en evalueren we?

Niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel,
de secretaris, de burgemeester,

R. van Reijswoud

J. Langenacker